terne kun ret til at træffe beskyttelsesforanstaltninger inden for rammerne af harmoniseringsdirektivet. Formålet med denne type direktiv er nemlig at fremme de frie varebevægelser ved at fjerne eller i det mindste begrænse de hindringer for den frie bevægelighed, som kan være en følge af nationale sundhedsmæssige kontrolforanstaltninger, truffet i medfør af Traktatens artikel 36. Det følger heraf, at medlemsstaternes beføjelse til i henhold til harmoniseringsdirektivet at træffe beskyttelsesforanstaltninger på det sundhedsmæssige område under ingen omstændigheder kan gå ud over rammerne i den nævnte bestemmelse.

2. Medlemsstaternes mulighed for i henhold til artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93 af plantesundhedsmæssige grunde at forbyde, at de i direktivets bilag III B anførte planter, planteprodukter og andre objekter føres ind på deres område, kan, henset til Traktatens artikel 36, ikke udvides, således at de får mulighed for at træffe foranstaltninger, der begrænser samhandelen, og som går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå den tilsigtede beskyttelse.

3. Medlemsstaterne kan ikke fravige Traktatens artikel 30 ved at indføre eller opretholde en i sig selv nyttig lovgivning eller praksis, hvis restriktive elementer væsentligst skyldes et ønske om at begrænse den administrative byrde eller de offentlige udgifter, medmindre denne byrde eller disse udgifter uden nævnte lovgivning eller praksis klart ville overskride grænserne for, hvad der med rimelighed kan forlanges.

Retsmøderapport i sag C-128/89 *

I — De relevante retsforskrifter og den forudgående administrative procedure

1. Artikel 4, stk. 2, litra a), og bilag III. B.1 i Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter (EFT L 26 af 31.1.1977, s. 20) giver producentmedlemslandene (Spanien, Frankrig, Grækenland, Italien og Portugal), hjemmel til at forbyde, at citrusplanter, herunder grapefrugt, indføres til deres område.

2. I Italien er det i henhold til ministeriel bekendtgørelse af 11. juli 1980 om fytosanitære regler for import, eksport og transit af planter og planteprodukter (GURI nr. 203 af 25.7.1980, s. 6317) tilladt at indføre gra-

* Processprog: italiensk.

pefrugt fra alle lande på betingelse af, at frugterne ledsages af et plantesundhedscertifikat, udstedt i oprindelseslandet, og at de som alle andre planter underkastes en sundhedskontrol på et af de i bekendtgørelsens bilag VI opregnede indgangssteder. I bilaget nævnes 3 toldsteder i lufthavne, 19 havnetoldsteder, 9 jernbanetoldsteder og 11 vejtoldsteder.

3. Den ministerielle bekendtgørelse, navnlig bilag VI, er flere gange blevet ændret.

Efter at antallet af indgangssteder ved ministeriel bekendtgørelse af 24. april 1981 (GURI nr. 129 af 13.5.1981, s. 3041) blev forhøjet til henholdsvis 5, 22, 10 og 12 toldsteder, jfr. de forskellige kategorier, blev de autoriserede indgangssteder for grapefrugt ved ministeriel bekendtgørelse af 8. marts 1984 (GURI nr. 83 af 23.3.1984, s. 2505) begrænset til 3 toldsteder i lufthavne, 10 havnetoldsteder, 2 jernbanetoldsteder og 4 vejtoldsteder.

Ministeriel bekendtgørelse af 18. januar 1985 (GURI nr. 17 af 21.1.1985, s. 425) begrænsede antallet af indgangssteder for grapefrugt til 5 havnetoldsteder.

De ministerielle bekendtgørelser af 27. februar 1986 (GURI nr. 66 af 30.3.1986, s. 13) og af 30. marts 1988 (GURI nr. 107 af 9.5.1988, s. 1) opretholdt kravet om, at grapefrugt kun måtte indføres via havnetoldsteder, hvis antal da også blev forhøjet til 6 og derefter til 7.

4. Kommissionen var af den opfattelse, at lukningen af samtlige grænseovergange på landjorden for import af grapefrugt fra de andre medlemsstater er uforenelig med fællesskabsretten. Derfor fremsendte Kommissionen i henhold til EØF-Traktatens artikel 169 den 13. juli 1987 en åbningsskrivelse, hvori Den Italienske Republiks regering blev anmodet om inden to måneder at fremsætte bemærkninger til det påståede traktatbrud.

5. Da Kommissionen ikke havde modtaget et svar på skrivelsen, fremsendte den den 8. februar 1988 i henhold til EØF-Traktatens artikel 169, stk. 1, en begrundet udtalelse, hvori den anførte, at Den Italienske Republik havde tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til Traktaten, idet den har lukket samtlige grænseovergange på landjorden for indførsler af grapefrugt fra de andre medlemsstater.

I henhold til EØF-Traktatens artikel 169, stk. 2, pålagde Kommissionen Den Italienske Republik at rette sig efter udtalelsen og med henblik herpå at træffe de nødvendige foranstaltninger inden en måned.

6. Den italienske regering meddelte den 18. juli 1988 Kommissionen, at den pågældende nationale lovgivning efter regeringens opfattelse var i overensstemmelse med fællesskabsrettens krav.

II — Skriftvekslingen og parternes påstande

1. Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 14. april 1989.

2. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt general-

advokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Kommissionen og Den Italienske Republiks regering er blevet anmodet om skriftligt at besvare visse spørgsmål; dette er sket inden for de fastsatte frister.

3. Sagsøgeren, *Kommissionen*, har nedlagt følgende påstande:

— det statueres, at Den Italienske Republik ikke har overholdt de forpligtelser, der påhviler den i henhold til EØF-Traktatens artikel 30 samt direktiv 77/93, idet den forbyder import af grapefrugt fra andre medlemsstater via grænseovergange på landjorden;

— Den Italienske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger.

4. Sagsøgte, *Den Italienske Republiks regering*, har nedlagt følgende påstande:

— frifindelse,

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

1. *Kommissionen* har anført, at den pågældende italienske lovgivning er i strid med såvel direktiv 77/93 som EØF-Traktatens artikel 30, idet ordningen indebærer, at direkte import af grapefrugt fra tredjelande, der hovedsagelig gennemføres ad søvejen, fortsat kan gennemføres, mens import fra andre medlemsstater i praksis afskæres (uanset om der er tale om grapefrugt med oprindelse i disse stater eller i fri omsætning dér), idet denne import hovedsagelig gennemføres ved hjælp af landevejs- eller jernbanetransport.

a) Efter Kommissionens opfattelse fremgår det af direktiv 77/93, der ikke skal anses som en undtagelse fra det grundlæggende princip om frie varebevægelser i Traktatens artikel 30, at producentmedlemsstaternes hjemmel til at forbyde, at de citrusplanter, som er opregnet i artikel 4, stk. 2, litra a), i direktivet — der udgør en konkretisering af Traktatens artikel 36 — indføres på deres område, ikke må fortolkes, som om medlemsstaterne har en fuldstændig, grænseløs frihed, der kan udøves uden nogen begrundelse.

Bestemmelsen giver ikke uden en tilsidesættelse af Traktatens artikel 36 grundlag for et totalt forbud mod import af grapefrugt, medmindre en sådan foranstaltning er nødvendig for at beskytte citrusafgrøderne, og den er betinget af, at der ikke diskrimineres på grundlag af varernes oprindelse.

Kommissionen har endvidere anført, at når en medlemsstat — som i dette tilfælde — ikke finder det nødvendigt at gennemføre et fuldstændigt importforbud men anser det for tilstrækkeligt at foretage systematisk kontrol, må gennemførelsesbetingelserne herfor heller ikke være uforholdsmæssige og diskriminerende.

Efter Kommissionens opfattelse er den italienske ordning, der indebærer lukning af alle grænseovergange på landjorden for import af grapefrugt, både uforholdsmæssig derved, at den forhindrer eller i det mindste

gør import fra andre medlemsstater mere besværlig, uden at disse begrænsninger er nødvendige for at nå det forfulgte mål, og diskriminerende, da den pågældende lovgivning netop af hensyn til beskyttelsen bringer indførsler fra andre medlemsstater, der kunne gennemføres over land, i en situation, der er mindre fordelagtig end situationen for import fra producenttredjelande, hvor transport ad søvejen er det normale.

b) Kommissionen har endvidere anført, at EØF-Traktatens artikel 30 i henhold til Domstolens faste praksis (f. eks. dom af 15. december 1976 Donckerwolcke, 41/76, Sml. s. 1921) er til hinder for medlemsstaternes bestemmelser for handelen, som direkte eller indirekte, aktuelt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Fællesskabet, hvorfor lukningen af alle grænseovergange på landjorden for import af grapefrugt udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, der er forbudt i medfør af artikel 30.

Kommissionen har fremhævet, at artikel 30 i henhold til Traktatens artikel 9 finder anvendelse uden forskel på varer med oprindelse i Fællesskabet og varer, der er overgået til fri omsætning i en medlemsstat.

Den italienske lovgivning hindrer ifølge Kommissionen i realiteten indførsel af grapefrugt fra andre medlemsstater og gør det i hvert fald mere besværligt uden nogen begrundelse, såfremt de erhvervsdrivende måtte beslutte at indføre grapefrugt ad søvejen.

Kommissionen har tilføjet, at den fytosanitære kontrol kun er berettiget i henhold til Traktatens artikel 36, såfremt den ikke udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling i samhandelen mellem medlemsstaterne.

Ydermere følger det af Domstolens praksis (dom af 11. juli 1974, Dassonville, 8/74, Sml. s. 837), at enhver hindring for indførsel af et produkt, der forskriftsmæssigt er i fri omsætning i en anden medlemsstat, i forhold til indførsel af samme produkt direkte fra oprindelseslandet udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning, der er uforenelig med Traktaten, og dette gælder navnlig ved valg af grænseovergange.

c) Kommissionen bestrider endelig den argumentation, som Den Italienske Republiks regering har fremført i sit svarskrift.

For så vidt angår først regeringens udtalelser om det overraskende i, at Kommissionen har anlagt dette søgsmål mod Italien, selv om medlemsstaten ikke har forbudt indførsel af grapefrugt fuldstændig, men alene har indført begrænsende foranstaltninger, mens Kommissionen ikke har rejst nogen som helst form for indvending mod Spanien, Grækenland og Portugal, som ganske enkelt har forbudt disse indførsler, har Kommissionen anført, at argumentet har politisk karakter og derfor ikke hører hjemme under en retssag. Dernæst har Kommissionen ikke kendskab til et fuldstændigt importforbud, som ifølge den italienske regering skulle eksistere i Spanien, Grækenland og Portugal. Tværtimod fremgår det af »Nimexe«-statistikken, at disse tre medlemsstater importe-

rer grapefrugt, selv om der er tale om små mængder.

Dernæst har Kommissionen anført, at den er uenig med regeringen i, at det alene i de havne, der er nævnt i den italienske lovgivning, er muligt på grund af produkternes fysiske isolering at gennemføre en seriøs systematisk kontrol af grapefrugt, hvilket ikke vil være muligt under andre indgangsbetingelser, samt at den italienske importordning kan forhindre ulovlig import af citrusfrugter, der har fundet sted i forbindelse med adgang over land.

Hertil har Kommissionen for det første anført, at det først i 1985 blev besluttet radikalt at reducere, ved en begrænsning til nogle få toldsteder i havne, antallet af indgangssteder for grapefrugt, mens de italienske myndigheder i mange år havde tilladt import via talrige jernbane-, vej- og lufthavnstoldsteder.

Dernæst skal påståede ulovlige indførsler af citrusfrugter bekæmpes ved hjælp af en mere og detaljeret kontrol og kan under ingen omstændigheder berettige en ren og skær lukning af landegrænserne for import af grapefrugt. At indførsel af grapefrugt kun kan finde sted gennem visse havnetoldsteder sikrer på ingen måde, at disse citrusfrugter ikke fortsat kan smugles ind blandt andre frugter via grænseovergange på landjorden, netop for at undgå at betale de højere omkostninger ved transport ad søvejen.

Endelig kan den italienske regerings argument om, at det ikke er muligt at gennemføre speciel kontrol ved grænseovergangene på landjorden, efter Kommissionens opfattelse ikke lægges til grund. Der er nemlig her tale om interne organisationsproblemer, som ikke i sig selv kan begrunde hindringer for de frie varebevægelser. I øvrigt modsiges argumentet i den italienske lovgivning, idet det følger af artikel 33 i ministeriel bekendtgørelse af 30. marts 1988, at den særlige fytosanitære kontrol kan gennemføres på talrige jernbanetoldsteder og på mindst to vejtoldsteder. Kommissionen har tilføjet, at det fremgår af artikel 11, stk. 3, andet afsnit, i direktiv 77/93, som ændret ved Rådets direktiv 88/572/EØF af 14. november 1988 (EFT L 313, s. 39), der skulle være gennemført i national lovgivning senest den 1. januar 1989, at kontrolforanstaltningerne ved grænsen gradvis skal afvikles og skal gennemføres på planteprodukternes bestemmelsessted eller et andet udpeget sted på betingelse af, at der mindst muligt gribes forstyrrende ind i de pågældende planteprodukters forsendelse.

2. *Den Italienske Republiks regering* har gjort gældende, at lovgivningen vedrørende import af grapefrugt er berettiget i henhold til EØF-Traktatens artikel 36 og artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93. Disse bestemmelser giver nemlig de medlemsstater, der producerer citrusfrugter, tilladelse til på grund af de fytosanitære risici ved import af denne type produkter at forbyde, at citrusplanter, herunder grapefrugt, indføres til deres område. Et sådant forbud kan omfatte ikke alene citrusplanter fra producentmedlemslande, men også planter med oprindelse

i tredjelande og i ikke-producerende medlemsstater, hvor disse produkter er bragt i fri omsætning.

Ifølge den italienske regering har Spanien, Grækenland og Portugal anvendt denne hjemmel i artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93. Kommissionen har alligevel ikke anlagt traktatbrudssøgsmål mod disse medlemsstater. I sin duplik har den italienske regering imidlertid medgivet, at Portugal ikke har indført et fuldstændigt forbud mod import af citrusfrugter.

I modsætning til disse medlemsstater har Den Italienske Republik for at fremme samhandelen tilladt import til Italien af grapefrugt, dog med forbehold af visse restriktioner, der er nødvendige for at nedsætte farerne for plantesundheden ved indslæbning af skadegørere fra de lande, der producerer citrusfrugter.

Den første restriktion gælder derfor ved direkte indførsel fra producentlandene, således at oprindelseslandene får oplyst grapefrugternes endelige bestemmelsessted og kan gennemføre en særlig detaljeret kontrol af frugterne til de lande, der producerer citrusfrugter, for at undgå risikoen for at smitte deres afgrøder.

Den anden restriktion, nemlig begrænsningen af indførsler til havnetoldstederne i Savona, Genova, Napoli, Trieste, Ravenna, Livorno og Salerno, er den eneste metode til at sikre en systematisk kontrol af grapefrugt på grund af muligheden for at foretage en fysisk isolering af produkterne i disse havne, en mulighed, der ikke findes ved andre indgangssteder, før produkterne overhovedet bringes ind på italiensk område. Denne systematiske kontrol, hvis formål er at undgå indslæbning af parasitter, der er farlige for de italienske citrusafgrøder, kan nemlig kun gennemføres uden problemer for de erhvervsdrivende i de havne, hvor det er muligt at lade samtlige partier kontrollere af særlige plantesundhedskyndige personer og udtage prøver under losningen.

Endelig medfører denne begrænsning af indgangsstederne, at de mange ulovligheder, der har fundet sted ved grænseovergangene på landjorden, undgås. Før indførslen af de restriktive foranstaltninger i Italien blev den ulovlige import af citroner og appelsiner sammen med grapefrugt ikke opdaget på grund af manglende systematisk fytosanitær kontrol ved grænseovergangene på landjorden, hvilket således medførte en forhøjet risiko for de italienske citrusafgrøder. Ulovlighederne er derimod nu væsentligt reduceret, fordi man har afskaffet muligheden for at blande frugter af samme slags, i dette tilfælde citrusfrugter. Såfremt kasser med citroner og appelsiner gemmes i en ladning, dvs. blandet med anden frugt, som f. eks. æbler eller pærer, bliver de opdaget på grund af citrusfrugternes karakteristiske lugt.

Den italienske regering afviser Kommissionens opfattelse, hvorefter en lige så effektiv kontrol kan gennemføres ved grænseovergangene på landjorden. En sådan kontrol vil ikke være rimelig, da den vil være overdrevent kompliceret, vanskelig at organisere og medføre forhøjede omkostninger såvel for

de erhvervsdrivende som for kontrolorganet som følge af omdirigeringen af vej- eller jernbanetransportmidlerne til et havneområde. I øvrigt har Kommissionen selv ved at tillade visse medlemsstater at indføre undtagelser til direktiv 77/93 begrænset de steder, hvor visse planter kan indføres, og har for så vidt angår import af egetræ fra De Forenede Stater udvalgt visse havne i medlemsstaterne (jfr. Kommissionens beslutning 80/809/EØF af 30. juli 1980, EFT L 236, s. 35).

Endelig har regeringen anført, at den italienske lovgivning ikke er selvmodsigende som hævdet af Kommissionen, da bilag VI til ministeriel bekendtgørelse af 30. marts 1988 bekræfter, at import af grapefrugt kun kan foretages via visse havnetoldsteder.

IV — Besvarelsen af Domstolens spørgsmål

Den italienske regering er heller ikke enig med Kommissionen i, at den italienske lovgivning medfører en vilkårlig og uforholdsmæssig forskelsbehandling. Regeringen har anført, at de italienske foranstaltninger alene skal sikre de fytosanitære formål og på ingen måde er diskriminerende, hverken for så vidt angår produkternes oprindelse eller de erhvervsdrivende. Grapefrugt, der er produceret i andre medlemsstater, herunder de stater, der opretholder et fuldstændigt importforbud for alle citrusfrugter, og grapefrugt med oprindelse i tredjelande kan importeres til Italien på betingelse af, at det sker igennem de autoriserede havnetoldsteder. På samme måde kan såvel erhvervsdrivende fra andre medlemsstater som italienske importører transportere grapefrugt fra oprindelseslandene direkte til Italien via havnetoldstederne, og omkostningerne herved er de samme. Endelig er de italienske betingelser for import af grapefrugt nødvendige for at nå det mål, der er opstillet ved de fælles fytosanitære bestemmelser. I øvrigt er transport af søvejen mellem de medlemsstater, der producerer citrusfrugter, og Italien nem og på ingen måde mere besværlig end transport over land; endvidere er importen af grapefrugt til Italien på det seneste steget væsentligt, til trods for lukningen af grænseovergangene på landjorden.

1. *Kommissionen* har som besvarelse af Domstolens anmodning om at få oplyst, hvilke mængder grapefrugt der er blevet indført til Italien siden 1980 med angivelse af mængder pr. år, indført til italiensk område over land, ad søvejen og ad luftvejen, fremlagt en statistik fra Eurostat vedrørende indførsel af grapefrugt til Italien i perioden 1980-1989 fra andre medlemsstater og i de vigtigste eksporterende tredjelande. Kommissionen har oplyst, at den ikke er i besiddelse af statistiske oplysninger mht. anvendte transportmidler.

2. a) Den *italienske regering* er blevet anmodet om at oplyse, hvorfor en effektiv kontrol af importerede grapefrugter kun kan gennemføres i en havn og gennem egnede foranstaltninger, og har oplyst, at fordi havnene til forskel fra andre indgangssteder er fysisk isolerede, kan alene kontrol, der udføres dér, sikre, at der undgås indslæbning af nye parasitter til skade for citrusafgrøderne. Det er nemlig kun i havnene, at der

er mulighed for ved hjælp af laboratorieanalyser ud over »rutine«-analyser at konstatere eventuelle parasitter, idet man kan tilbageholde grapefrugten på skibene, indtil analyseresultaterne foreligger uden forhindring for den normale trafik og uden at skulle aflæsse produkterne; sådanne procedurer kan ikke gennemføres ved grænseovergangene på landjorden, da transportmidlerne ikke kan parkeres på toldområderne, især ikke når de klimatiske forhold er ugunstige. Dernæst kan der i forbindelse med losningen af grapefrugt i havnene foretages en systematisk kontrol af de fytosanitære forhold mht. et repræsentativt antal kasser, hvilket ikke er muligt ved indgangsstederne på landjorden på grund af konsekvenserne for trafikafviklingen og vanskelighederne ved gennemførelsen heraf. Endelig har regeringen gjort opmærksom på, at i et fælles europæisk marked er de italienske havne stadig Fællesskabets ydre toldgrænse, således at de planter, der toldbehandles dér, skal underkastes en fytosanitær kontrol, mens vejtoldstederne vil forsvinde, hvorfor de produkter, der transiteres herigennem vil være undtaget fra fytosanitær kontrol.

b) Som svar på spørgsmålet om, hvori risikoen for ulovlig indførsel af citroner og appelsiner består, og hvorfor disse ulovligheder lettere kan afsløres i en havn, har den italienske regering anført, at det er muligt i en havn at gennemføre en systematisk og visuel kontrol af produkterne i forbindelse med skibenes losning, således at det er usandsynligt, at større mængder appelsiner eller citroner kan forblive skjult under et lag af andre frugter. Ved import over landjorden er en sådan visuel og systematisk kontrol af produkterne ikke mulig, og disse ulovligheder opdages derfor kun lejlighedsvis, takket være den karakteristiske citruslugt fra de skjulte frugter.

c) Til Domstolens anmodning om at få begrundet, hvorfor der siden den 8. marts 1984 er foretaget en væsentlig nedskæring af antallet af indgangssteder for grapefrugt, har den italienske regering anført, at den i lyset af kontrolbehov og de erhvervsdrivendes krav har anset det anførte antal indgangssteder i form af havne som passende og tilstrækkelig.

d) Til anmodningen om en redegørelse for de vigtigste sygdomme, som kan ramme citrusfrugter i almindelighed og grapefrugt i særdeleshed, og en kort forklaring om, hvorledes disse sygdomme udbredes, deres følgevirkninger, hyppighed uden for Italien og hvilke kontrolforanstaltninger, der er nødvendige for at afsløre dem, har den italienske regering svaret, at alene det forhold, at det ifølge direktiv 77/93 er muligt at forbyde indførsel af alle citrusfrugter til de medlemsstater, der producerer sådanne frugter, viser den store betydning, som sygdommene har for mange landes citrusafgrøder. Den eneste sikre måde at undgå indslæbning af citrusfrugtsygdomme er at forbyde indførsel af frugterne, men Den Italienske Republik har for at nedsætte risikoen for indslæbning af parasitter indført en systematisk og detaljeret kontrol i de autoriserede havne.

Den italienske regering har oplyst, at sygdommen »citrustristeza«, der endnu ikke findes i Italien, men som udbredes hurtigt i Spanien, Californien og Israel, er den mest ødelæggende. Den overføres af smittebæ-

rende bladlus, der gemmer sig på frugten, og en systematisk kontrol heraf formindsker smitterisikoen.

Grapefrugt er meget modtagelig over for en anden sygdom, nemlig »smitsom brogetbladethed« (stubborn). Frugter, der er angrebet af denne sygdom, har en grovere overflade og midterpartiet er indskrumpet; kontrolforanstaltningerne gør det muligt at nedsætte risikoen for en indførsel af smittet grapefrugt.

Uden for Europa findes der visse »tripetide«-insekter af arten *anastrepha.* For at undgå indslæbning af disse insekter er det i den italienske lovgivning bestemt, at de fytosanitære myndigheder i frugternes oprindelsesland skal udstede et plantepatologisk certifikat om, at grapefrugten stammer fra områder, hvor disse parasitter ikke forekommer.

Endelig findes der andre vira, bakterier, kryptogamer og insekter, som kan udgøre en fare for de italienske citrusafgrøder.

Den italienske regering har afslutningsvis understreget, at tekniske overvejelser bag de fytosanitære risici ved import af citrusfrugter var genstand for lange forhandlinger på fællesskabsplan under forberedelsen af direktiv 77/93, hvis udarbejdelse Kommissionen selv i vidt omfang har bidraget til.

F. A. Schockweiler
Refererende dommer